

REVISION OG ÅRSREGNSKABER

- Hvem udarbejder regnskaberne?
- Hvem bruger årsregnskaberne?
- Hvad er revisors rolle?
- Hvorfor revidere årsregnskabet?
- Hvad er forskellen på et revideret og et ikke-revideret regnskab?
- Hvad er en blank påtegning?
- Hvad er going concern?
- Udvidet gennemgang – et alternativ til revision for små og mellemstore virksomheder

**Hvem står på mål
for årsregnskabet?**

Indhold

Hvorfor udarbejde et regnskab?.....	side 4
Regnskaber er sund fornuft.....	side 4
Troværdighed er centralt i regnskabet.....	side 5
Hvad er en revision?.....	side 5
Hvad viser en revision ikke?.....	side 6
Hvem er revisor?.....	side 6
Revisionen reducerer antallet af fejl og åbner døre i banken.....	side 8
Hvad skriver revisor i regnskabet?.....	side 10
En blank påtegning.....	side 10
En påtegning med supplerende oplysninger.....	side 10
En påtegning med forbehold.....	side 10
De fleste påtegninger er blanke.....	side 11
En blank påtegning betyder ikke, at virksomheden er sund.....	side 11
Going concern – kan virksomheden fortsætte driften?.....	side 12
Udvidet gennemgang – et alternativ til revisionen.....	side 13
Revisors andre erklæringer.....	side 14
Et review.....	side 14
En assistance.....	side 14
Revisor er mere end revision.....	side 14

Februar 2013

Hvem står på mål for årsregnskabet?

Hvordan ser virksomhedens økonomi ud? Er der god fremdrift i virksomheden? Er det slet og ret en økonomisk fornuftig virksomhed? Det er nogle af de mest centrale spørgsmål for banker, investorer og virksomhedernes andre samarbejdspartnere, når de kigger på en virksomhed. Finansiell information om virksomhederne er efterspurgt over en bred kam. Derfor udarbejder virksomhederne årsregnskaber, som over for omverdenen tegner et statusbillede af virksomhedens økonomiske situation.

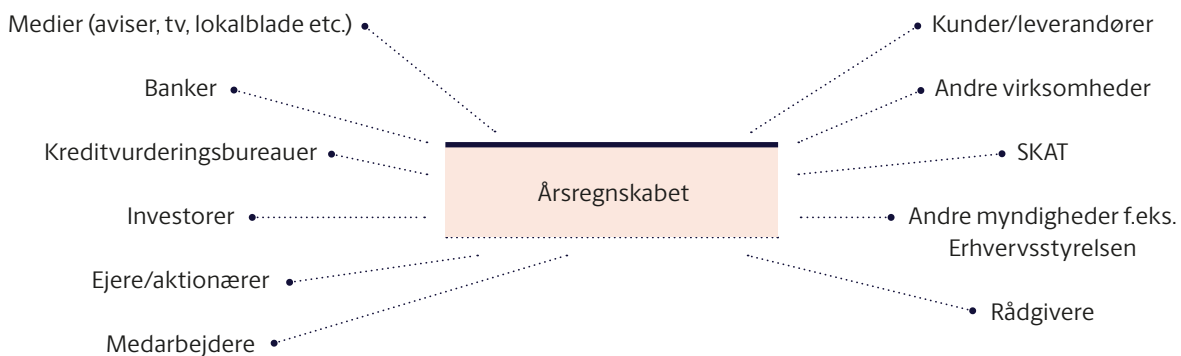
For offentligheden giver årsregnskabet god gennemsigtighed omkring virksomhedernes økonomi. Derfor er det centralt, at offentligheden kan have tillid til informationerne i årsregnskabet.

Årsregnskaber kan være vidt forskellige, da der er forskellige krav til, hvilke oplysninger årsregnskaberne skal indeholde alt efter, hvilken form en virksomhed er drevet i, og hvilken størrelse virksomheden har.

Fælles for alle årsregnskaber er dog, at der er en række lovkrav, som skal sikre, at virksomheden giver korrekte informationer og ikke manipulerer tallene. I mange tilfælde skal årsregnskaberne også kontrolleres af en ekstern og uafhængig revisor, som over for omverdenen skal medvirke til at sikre, at oplysningerne i årsregnskabet giver et retvisende billede - groft formuleret, om tallene i årsregnskabet har hold i virkeligheden.

I denne folder ser vi nærmere på revisors rolle. Du vil få svar på, hvad der adskiller et revideret regnskab fra et ikke-revideret regnskab. Hvilken sikkerhed har du, når du sidder med et revideret regnskab kontra et ikke-revideret - og hvordan skal du forholde dig til de oplysninger, revisor giver om det reviderede regnskab?

Hvem bruger årsregnskaberne?

Hvorfor udarbejde et regnskab?

For de fleste danske virksomheder er det et lovkrav at udarbejde et årsregnskab. Men der er også en række andre gode grunde til, at virksomhederne bruger tid på årsregnskabet.

Når man etablerer en virksomhed i selskabsform, hæfter ejeren ikke længere personligt for økonomien i virksomheden. På den måde begrænser ejeren sin egen økonomiske risiko, men øger omvendt risikoen for leverandørerne, bankerne m.v.

Derfor ønsker både samfundet og lovgiver, at der er øget gennemsigtighed omkring virksomheders økonomi, når de drives i selskabsform. En del af den gennemsigtighed skabes gennem årsregnskaberne.

Kravene til informationerne i årsregnskabet stiger i takt med virksomhedens størrelse, og hvilken form virksomheden er drevet i. Eksempelvis skal børsnoterede selskaber levere flere oplysninger i årsregnskabet, og de skal også offentliggøre kvartalsregnskaber, så aktionærer og andre interesserede oftere kan følge udviklingen. Omvendt er der færre krav til små virksomheder, der ikke har samme offentlige interesse.

Regnskaber er efterspurgt information

Erhvervsstyrelsen solgte i 2010 over 330.000 årsregnskaber. Derudover sker der et stort salg via andre kanaler, eksempelvis data- og analyse-bureauer som Experian. Det reelle antal solgte årsregnskaber vil sandsynligvis være flere gange større end Erhvervsstyrelsens salg.

Årsregnskabet er et øjebliksbillede

Årsregnskabet er baseret på de oplysninger, der er tilgængelige, når regnskabet underskrives. Dermed er årsregnskabet et "øjebliksbillede", der fastfryser et billede af virksomheden, den dag regnskabet aflægges. Hvis der, efter årsregnskabet er aflagt, sker uforudsete begivenheder, kan det i værste fald betyde, at der er markant forskel på "øjebliksbilledet" og den nuværende situation.

Regnskaber er sund fornuft

Udover det helt basale lovkrav er der også en række andre gode grunde til, at virksomhederne bruger tid på deres årsregnskaber.

Et regnskab indeholder et overblik over virksomhedens økonomiske situation. Dermed bruger rigtig mange virksomheder regnskabet som et styreredskab. Når de udarbejder årsregnskabet, analyserer de det seneste års præstationer, og de tager stilling til forventningerne til næste år. Derfor er årsregnskabet et godt udgangspunkt for at gøre status og kontrollere, at man har opnået det, man ønskede det seneste år.

Samtidig er årsregnskabet en vigtig informationskilde for banker, investorer, kreditorer og andre interessenter, som alle har behov for oplysninger om virksomhedens situation.

Uden årsregnskabet ville virksomheden være nødt til at levere oplysninger til interessenterne på anden vis. Det kunne resultere i en jungle af forskellige og tidskrævende rapporter.

Med årsregnskabet kan virksomhederne levere informationer efter en standardiseret formel, som alle kan forholde sig til – og de kan levere informationerne i ét format til alle interessenter på én gang.

Forskellige krav alt efter virksomhedernes størrelse

Der er vidt forskellige lovkrav til virksomhedernes regnskaber alt efter, hvordan de er organiseret, og hvor store de er. Lovmæssigt er virksomhederne inddelt i regnskabsklasser, hvor kravene til informationsniveauet stiger op gennem klasserne.

Regnskabsklasserne definerer en række "mindstekrav" til årsregnskabet, men det står virksomhederne frit for frivilligt at aflægge regnskab efter kravene i en højere regnskabsklasse, end de er forpligtet til. Hvis virksomhederne frivilligt vælger at "rykke op" i klasserne, sker det ofte som følge af et ønske om at øge antallet af oplysninger om virksomhedens økonomi.

Troværdighed er centralt i regnskabet

Det er virksomhedens ledelse, som er ansvarlig for at udarbejde årsregnskabet. Dermed er det også virksomhedens ledelse, som står inde for, at oplysningerne i årsregnskabet er rigtige og overholder kravene i loven.

For langt de fleste virksomheder er der også krav om, at årsregnskabet skal revideres.* Det vil sige, at en ekstern og uafhængig revisor kontrollerer oplysningerne i ledelsens regnskab – eksempelvis ved at undersøge, om der rent faktisk er de penge i kassen eller de varer på lageret, som ledelsen har oplyst.

Uanset om årsregnskabet er revideret eller ej, skal ledelsen stadig overholde lovkravene. Dvs. årsregnskabet skal indeholde de oplysninger, loven kræver, og oplysningerne skal være rigtige.

Revisionen kan derfor ses som en kontrol af, at de oplysninger, ledelsen har givet i årsregnskabet, er retvisende, og at årsregnskabet overholder kravene i loven.

Det sender et stærkt signal til interessenterne, hvis man lader regnskabet revidere. Derfor ses det ikke sjældent, at virksomheder, som har mulighed for at fravælge revisionen, alligevel vælger den til.

Revisor er offentlighedens tillidsrepræsentant

Formålet med en revision er at skabe større tillid til informationerne i årsregnskabet. Det opnår man ved, at revisor som uafhængig tredjepart gennemgår og kontrollerer regnskabet samt de informationer og omstændigheder, som ligger til grund for oplysningerne i regnskabet.

Lovmæssigt er revisor "døbt" offentlighedens tillidsrepræsentant, da formålet med en revision er at øge troværdigheden set med interessenternes øjne.

For virksomhederne er det centralt, at der ikke er tvivl om, at revisor arbejder for offentligheden. Uden den klare adskillelse mellem virksomhedens interesser og revisors rolle vil det reviderede regnskab miste troværdighed.

Hvad er en revision?

Ved en revision er det revisors opgave at kontrollere, om oplysningerne i årsregnskabet giver et "retvisende billede" – groft formuleret, om tallene i årsregnskabet har hold i virkeligheden. Samtidig skal revisor kontrollere, om årsregnskabet indeholder alle de oplysninger, loven kræver.

Ved en revision vil revisor udføre en lang række stikprøver for at sikre, at det, der ligger til grund for oplysningerne i årsregnskabet, er retvisende. Det kan eksempelvis være, at revisor kontrollerer et fysisk varelager fra ende til anden for at sikre, at lageret har den værdi, ledelsen har oplyst, eller at revisor kontrollerer, at virksomheden har de penge i kassen, der er oplyst.

Antal regnskaber med revisorpåtegning - 2008 - 2011

Regnskabsklasse	2008	2009	2010	2011
A	321	280	257	218
B	184.096	188.771	186.291	180.856
C	7.402	7.195	6.925	6.638
D	160	116	81	71
Ukendt klasse	6.891	6.292	5.471	4.589
Total	198.870	202.654	199.025	192.372

Kilde: Experian, september 2012. Tabellen dækker både regnskaber med revision og review. Review udgør en mindre lille andel.

* Fra og med regnskabsåret 2013 har mindre virksomheder mulighed for at vælge at få deres regnskab gennemgået efter en ny erklæringsstandard (Udvidet gennemgang). Den nye erklæringsstandard er et alternativ til revisionen målrettet mindre virksomheder. **Læs mere på side 13.**

Kontrollen af, at oplysningerne i regnskabet stemmer overens med virkeligheden, udgør langt den største del af arbejdet i en revision.

Hvis revisor ikke er enig i, at oplysningerne i årsregnskabet overholder reglerne og giver et retvisende billede, skal revisor gøre opmærksom på det i regnskabet.

Hvad viser en revision ikke?

Revisor vurderer ikke, om beslutninger truffet i virksomheden er forretningsmæssigt fornuftige.

Revisors opgave er at sikre, at oplysningerne i årsregnskabet giver et retvisende billede af virksomhedens aktivitet i det seneste år. Det er ikke formålet med en revision at vise, om det er gået godt eller skidt med virksomheden. Den vurdering må regnskabslæseren selv foretage.

En revision er ikke en fuldstændig kontrol af alle virksomhedens økonomiske handlinger. Revisor tilrettelægger

en række stikprøver, der tilsammen sætter revisor i stand til at konkludere, om årsregnskabet giver et retvisende billede.

Hverken revisor eller virksomhedens ledelse kan spå om fremtiden. Når man læser et årsregnskab, skal man derfor være opmærksom på, at nogle af tallene i årsregnskabet kan være afhængige af begivenheder, der ligger ude i fremtiden.

Tallene vil derfor være behæftet med større eller mindre risiko. Et eksempel kan være, at en virksomhed har penge til gode hos en kunde. Efter at årsregnskabet er aflagt, kan kunden gå konkurs, og tilgodehavendet er tabt. Dette tab kunne ikke forudses.

Hvem er revisor?

Der findes to grupper af revisorer i Danmark, som må revidere regnskaber. Det er statsautoriserede revisorer og registrerede revisorer. De to går under fællesbetegnelsen

Hvad kontrollerer revisor i regnskabet?

De overordnede mål med en revision er fastlagt i en række internationale standarder for revision. Kort fortalt skal revisor ved revisionen:

- Opnå en høj grad af sikkerhed for, at regnskabet er uden væsentlige fejl
- Konkludere, om regnskabet giver et retvisende billede af virksomhedens aktiver og passiver, finansielle stilling og resultat

I grove træk indeholder en revision en kontrol af følgende:

- At aktiver og passiver eksisterer (At de værdier, der er opgjort i regnskabet, findes i virkeligheden – eksempelvis en kontrol af, at indholdet af et varelager fysisk er til stede)
- At aktiver og passiver tilhører virksomheden
- At aktiver og passiver er forsvarligt værdisat (Er en ejendom fastsat til 5 mio. kr. eller et varelager til 10 mio. kr., vurderer revisor, om de værdier er retvisende)
- At virksomheden har registreret alle økonomiske transaktioner i materialet til regnskabet, og at transaktionerne faktisk har fundet sted
- At transaktioner er foretaget i den periode, som regnskabet vedrører

Eksempelvis - hvis en vare er solgt i regnskabsperioden, skal salget indgå i regnskabet – også selvom pengene for varen først betales efter regnskabsperioden

- At oplysningerne i regnskabet er præsenteret i overensstemmelse med lovens krav

Revisionspligt

I Danmark er det et lovkrav, at en virksomhed får revideret sit regnskab, hvis virksomheden er drevet i selskabsform (hvor ejeren ikke hæfter personligt for virksomhedens forpligtigelser). Små selskaber (omfattet af regnskabsklasse B) kan dog i stedet for revision vælge en udvidet gennemgang af regnskabet.*

Selskaber kan fravælge revisionen / den udvidede gennemgang, hvis de to år i træk ikke overstiger to af følgende betingelser:

- Omsætning på 8 millioner kroner
- Balancesum på 4 millioner kroner (Balancesum = virksomhedens samlede aktiver)
- 12 ansatte

En stor del af de virksomheder, som kan fravælge revisionen, vælger dog alligevel at få deres regnskaber revideret. Virksomheder vælger eksempelvis revisionen til, hvis de ønsker, at oplysningerne skal have den ekstra troværdighed, en revision tilfører. Virksomhedens eksterne interessenter, fx banker og investorer, kan også forlange at få et revideret regnskab, hvis de skal indgå i et samarbejde med en virksomhed.

* Fra og med regnskabsåret 2013 har mindre virksomheder mulighed for at vælge at få deres regnskab gennemgået efter en ny erklæringsstandard (Udvidet gennemgang). Den nye erklæringsstandard er et alternativ til revisionen målrettet mindre virksomheder. **Læs mere på side 13.**

godkendte revisorer. Godkendte revisorer har gennemgået et langt uddannelsesforløb og er efter endt eksamen godkendt af Erhvervsstyrelsen.

Statsautoriserede revisorer har typisk en længere uddannelse, og de er de eneste, som må revidere børsnoterede selskaber, statslige aktieselskaber og finansielle virksomheder.

Titlen "revisor" er ikke en beskyttet titel. Dermed kan alle vælge at kalde sig revisor. Det er dog ikke tilladt at kalde sig godkendt, registreret eller statsautoriseret revisor uden at være det.

Efter endt uddannelse er det et krav, at godkendte revisorer gennemfører mindst 120 timers efteruddannelse hvert tredje år. Hvis en revisor ikke opfylder kravet, vil han/hun miste sin godkendelse og vil ikke længere have lov til at revidere regnskaber.

Godkendte revisorer er lovmæssigt underlagt stærkere lovkrav end andre rådgiverbrancher. De er blandt andet pålagt en række krav om uafhængighed samt kvalitetskontrol af deres arbejde. Revisor skal eksempelvis have et omfattende internt kvalitetsstyringssystem, hvor de dokumenterer alle de udførte handlinger i en revision.

Hvis revisor ikke lever op til de offentlige myndigheders kvalitetskrav, kan det give høje bøder - typisk startende ved 100.000 kroner – og revisor kan blive frataget sin godkendelse.

Krav til revisors uafhængighed

For at sikre at revisor ikke kommer i interessekonflikt mellem virksomheden og sin rolle som offentlighedens kontrollant af oplysningerne i regnskabet, er der en række krav til revisors uafhængighed ved en revision. Kravene skal sikre, at der ikke er tvivl om, at revisors rolle er at fungere som offentlighedens tillidsrepræsentant - ikke virksomhedens talerør.

Dansk lovgivning stiller blandt andet krav om:

- Revisor må ikke være involveret i virksomhedens beslutningstagen
- Revisionsfirmaer må ikke have en større del af deres omsætning fra en enkelt klient
- Der er forbud mod, at revisor og revisors pårørende har en økonomisk, forretnings- eller ansættelsesmæssig interesse i den virksomhed, der revideres

Revisorbranchen i tal

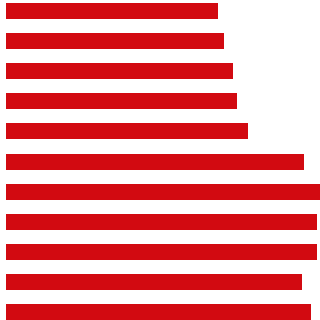
Omsætningsfordeling i revisorbranchen — 2010

• Revisionsvirksomhed	38%
• Regnskabsanalyse	4%
• Udarbejdelse af regnskaber	17%
• Bogføring	11%
• Lønregnskaber	2%
• Andre regnskabstjenester	3%
• Skatterådgivning, inkl. selvangivelse og selskabsskat	12%
• Tjenester ifm. konkurs og bestyrelse af konkursboer	1%
• Andre serviceydelser	12%

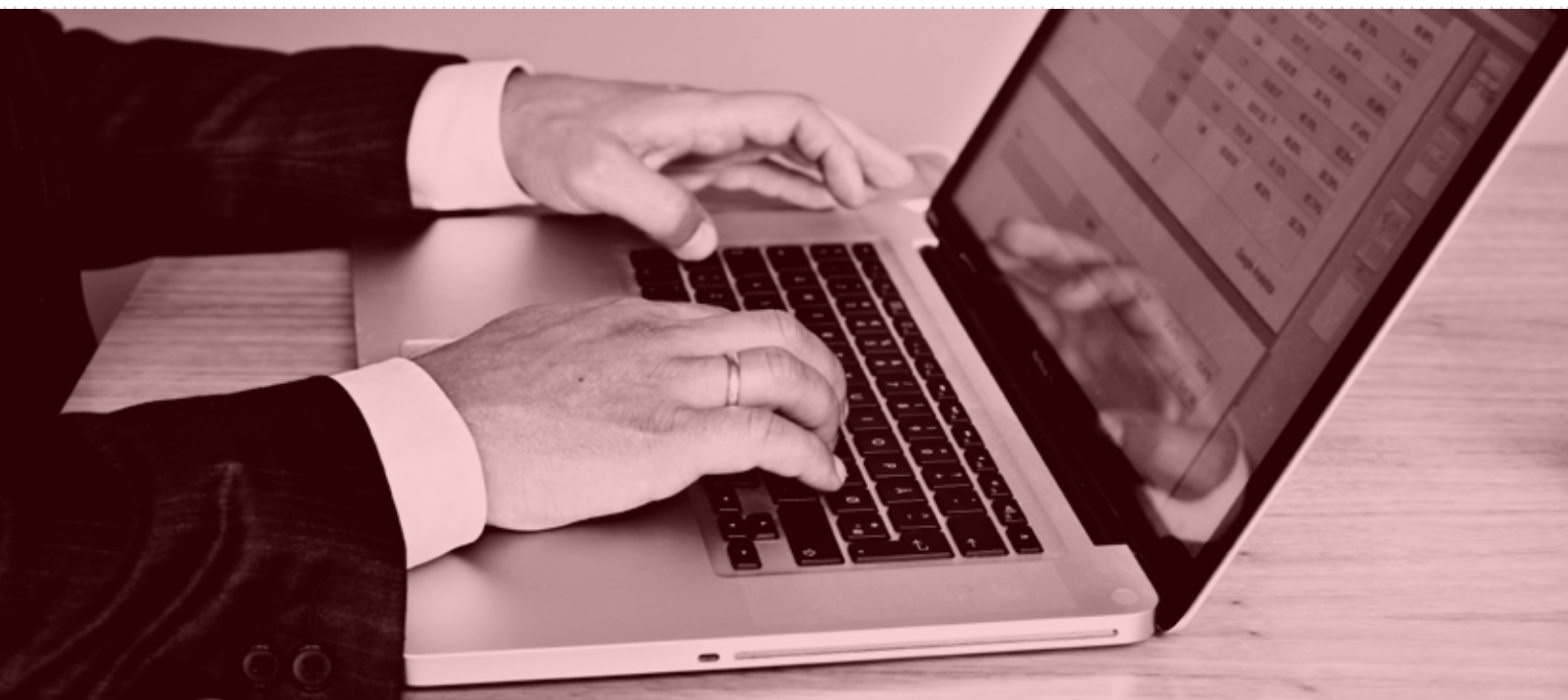
Kilde: Danmarks Statistik

Omsætningsudvikling mia. kr.

Revisorbranchen i Danmark

2001	10.103	
2002	10.396	
2003	10.826	
2004	11.016	
2005	11.520	
2006	14.223	
2007	15.389	
2008	14.838	
2009	14.821	
2010	14.134	
2011	14.523	

Kilde: Danmarks Statistik

Revisionen reducerer antallet af fejl og åbner døre i banken

Selskabsloven og de danske skatte- og afgiftslove har et betydeligt omfang, og det er de færreste virksomheder, som har ressourcer til at sikre, at virksomheden lever op til reglerne – og omvendt at sikre, at virksomheden ikke snyder sig selv og betaler for meget. Ved sin revision af regnskabet opdager revisor ofte mange fejl og medvirker til, at virksomheden betaler de korrekte skatter og afgifter.

Syv ud af 10 revisorer finder og retter væsentlige fejl i regnskaberne

Survey blandt danske revisorer

Kilde: FSR – survey, juni 2012

"Har din revision af regnskaberne 2011 medført at virksomhedsledelserne har rettet væsentlige fejl i regnskabsudkast/regnskabsgrundlag"

Ja	73%	
Nej	23%	
Ved ikke	4%	

Typer af fejl som revisorerne finder

"Hvilke typer af fejl finder du i regnskaberne?"

(flere svar angivet)

Kilde: FSR – survey, juni 2012

1.	69,8%	
2.	53,8%	
3.	45,5%	
4.	38,5%	
5.	22,5%	
6.	5,1%	
7.	3,3%	
8.	2,9%	

1. Bogføringsfejl
2. Fejltolkning af regnskabspraksis og regler
3. Fejl ved klassifikation af regnskabsposter
4. Beregningsmæssige fejl
5. Undervurdering af gæld og hensættelse
6. Andet:
7. Jeg har ikke fundet fejl
8. Besvigelser/regnskabsmanipulation

Om undersøgelsen

522 medlemmer af FSR – danske revisorer fik tilsendt surveyen, som blev afsluttet i juni 2012. I alt har 275 revisorer svaret på undersøgelsen. Det giver en svarprocent på 53 pct. Langt størstedelen af de adspurgte revisorer i undersøgelsen angiver, at de har revideret mere end 20 regnskaber for regnskabsåret 2011.

Resultatet af revisionen står i påtegningen

I påtegningen vil revisor altid:

- 1 Påpege, at det er ledelsen, der har aflagt årsregnskabet. (At det er ledelsen - ikke revisor - som har ansvaret for selve årsregnskabet)
- 2 Redegøre for, hvad der er revisors ansvar, og hvad revisionen omfatter.
- 3 Redegøre for eventuelle forbehold for oplysningerne i regnskabet.
- 4 Konkludere, om regnskabet er retvisende og i overensstemmelse med loven.
- 5 Give eventuelle supplerende oplysninger om informationerne i regnskabet

Sprogligt kan en påtegning virke lidt utilgængelig. Revisor er pålagt at overholde internationale revisionsstandarder og kan derfor ikke ændre ret meget på formuleringerne.

Eksempel på revisors påtegning af et regnskab i regnskabsklasse B

Kilde: Revisors erklæringer - januar 2012, FSR – danske revisorer

Den uafhængige revisors påtegning på årsregnskabet Til kapitalejerne i Selskab B

Vi har revideret årsregnskabet for Selskab B for regnskabsåret 1. januar – 31. december 201x, der omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance og noter. Årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

1 Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

2 Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes

besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for virksomhedens udarbejdelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af virksomhedens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion. Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 201x samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 201x i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

By, dato

Revisionsvirksomhedens navn

Revisors navn

Revisors titel

Revisors påtegning

Hvad skriver revisor i regnskabet?

I alle reviderede regnskaber er der et afsnit med en "påtegning" fra revisor. Det er i påtegningen, at revisor konkluderer, om oplysningerne i årsregnskabet giver et retvisende billede. Altså om revisor er enig i ledelsens oplysninger i regnskabet.

Hvis revisor ved sin revision af årsregnskabet opdager fejl eller mangler, der betyder, at oplysningerne i årsregnskabet ikke giver et retvisende billede, skal revisor skrive det i sin påtegning på regnskabet.

En blank påtegning

Hvis revisor ikke har kommentarer til årsregnskabet og konkluderer, at årsregnskabet er retvisende og overholder loven, vil revisor give en "blank påtegning". Påtegningen, der er vist her på siderne, er et eksempel på en blank påtegning. Den blanke påtegning er, som det fremgår, ikke blank, men består af en række standardiserede tekstafsnit.

Hvis revisor har kommentarer til årsregnskabet eller er direkte uenig i oplysninger, vil det fremgå af påtegningen ved, at revisor skriver enten en **supplerende oplysning** eller tager et **forbehold**.

En påtegning med supplerende oplysninger

Revisor skriver en **supplerende oplysning**, hvis han er enig i indholdet i årsregnskabet, men vurderer, at der er ting i årsregnskabet, som læseren skal være særlig opmærksom på.

Revisor skal også give en supplerende oplysning, hvis revisor konstaterer, at der er forhold, hvor ledelsen har overtrådt lovgivningen. Et eksempel kan være, hvis ledelsen eller ejerne ulovligt har lånt penge i virksomheden (ulovligt aktionærlån).

En supplerende oplysning vil aldrig have betydning for, om oplysningerne i årsregnskabet giver et retvisende billede. Hvis forhold har så stor betydning, at årsregnskabet ikke længere giver et retvisende billede, skal revisor tage **forbehold** for det.

En påtegning med forbehold

Revisor skal tage et **forbehold**, hvis der er oplysninger i årsregnskabet, som ikke giver et retvisende billede, eller hvis der mangler lovpligtige oplysninger.

Revisor skal eksempelvis tage et forbehold, hvis revisor er uenig i de oplysninger, ledelsen giver i regnskabet – eller hvis der er oplysninger i regnskabet, hvor revisor ikke kunne få tilstrækkeligt bevis for, at oplysningerne er rigtige.

Eksempler på supplerende oplysninger i revisors påtegning

Kilde: Revisors erklæringer - januar 2012, FSR – danske revisorer

Lån til kapitalejer

Selskabet har i strid med selskabslovens § 210, stk. 1, ydet et lån til en af selskabets kapitalejere. Selskabets ledelse kan ifalde ansvar herfor.

Usikkerhed om måling

Uden at modificere vores konklusion, henleder vi opmærksomheden på årsregnskabets note X. Det fremgår heraf, at der er stor usikkerhed forbundet med målingen

af varelageret, idet hovedparten af varelageret udgøres af produkter med salgspriser, der afhænger af modens udvikling.

Retssag

Uden at modificere vores konklusion henleder vi opmærksomheden på note X i regnskabet, som beskriver den usikkerhed, der er forbundet med udfaldet af en retssag, der er anlagt af Z mod selskabet.

I tilfælde, hvor der er forbehold for enkeltstående dele af regnskabet, vil revisor konkludere, at årsregnskabet bortset fra de enkeltstående dele er retvisende. Det vil sige, at læserne kan stole på, at resten af årsregnskabet er retvisende.

I sjældne tilfælde kan årsregnskabet være så forkert eller mangelfuldt, at revisor må konkludere, at årsregnskabet i sin helhed ikke er retvisende. Dette kaldes en afkræftende konklusion.

I meget sjældne tilfælde vil revisor være ude af stand til at vurdere, om oplysningerne i årsregnskabet er rigtige. Det kan fx ske, hvis revisor ikke kan få adgang til de informationer, som er nødvendige for at kontrollere oplysningerne i årsregnskabet. I disse tilfælde vil revisor tage forbehold for det manglende bevis og skrive i sin påtegning, at det ikke har været muligt at konkludere, om regnskabet giver et retvisende billede.

De fleste påtegninger er blanke

Langt de fleste regnskaber har en blank påtegning. Det skyldes, at når revisor finder fejl, vil revisor gøre ledelsen opmærksom på dette, og fejlen vil oftest blive rettet, inden revisor skriver sin påtegning på regnskabet. Dermed er det endelige regnskab retvisende.

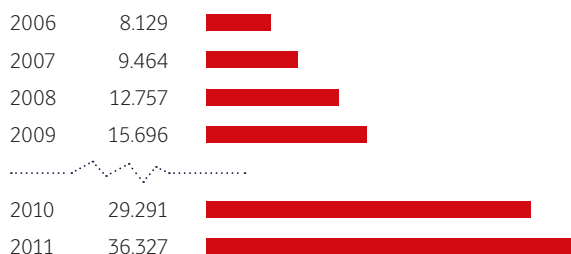
Det er kun, når revisor og ledelsen ikke kan nå til enighed om ændringer eller informationer i regnskabet, at revisor vil give sin uenighed med ledelsen til kende i sin påtegning.

En blank påtegning betyder ikke, at virksomheden er sund

Som regnskabslæser er det vigtigt at bide mærke i, at revisors påtegning ikke siger noget om virksomhedens tilstand. Påtegningen siger udelukkende noget om informationerne i regnskabet – om de er fyldestgørende og korrekte.

Udvikling i antallet af revisoranmærkninger i regnskaber*

Udviklingen i antal regnskaber med revisionsanmærkning i form af et forbehold eller supplerende oplysning, 2006-2011

*Omfanget af revisoranmærkninger (forbehold og supplerende oplysninger)

Den store stigning fra 2009 til 2010 skyldes dels en praksisændring i registreringen af data hos Experian. Tallet for 2010 kan derfor ikke sammenlignes direkte med tidligere år.

Kilde: Experian og FSR - danske revisorer, september 2012

Eksempler på forbehold i revisors påtegning

Kilde: Revisors erklæringer - januar 2012, FSR – danske revisorer

Uenighed med ledelsen – måling af varebeholdninger

Selskabets varebeholdninger er indregnet i balancen med XX mio. kr. Under hensyntagen til den pris- og afsætningsmæssige udvikling på markedet er varebeholdningerne efter vores opfattelse vurderet for højt. En nedskrivning til skønnet nettorealiseringsværdi vil indebære, at varelagerets værdi reduceres med x mio. kr., fra xx mio. kr. til xx mio. kr. Nedskrivningen vil reducere årets resultat med X mio. kr., egenkapitalen med X mio. kr., og skat med X mio. kr.

Uenighed med ledelsen – måling af tilgodehavender

Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser er i balancen indregnet med XX mio. kr. Efter vores opfattelse skal posten nedskrives med X mio. kr. til XX mio. kr., idet et beløb i denne størrelsesorden må anses for uerholdeligt som følge af kundens betalingsvanskeligheder. En nedskrivning vil reducere årets resultat med X mio. kr., egenkapital med X mio. kr., og skat med X mio. kr.

Revisor kan eksempelvis godt skrive en blank påtegning på et regnskab, der viser et underskud på 6 millioner kroner. Det centrale er, at regnskabet er retvisende.

Den blanke påtegning kan derfor ikke ses som en købsanbefaling til investorer. Den er udelukkende et bevis på, at revisor vurderer, at oplysningerne i regnskabet giver et rigtigt billede af virksomhedens økonomi. Fortolkningen af billedet er op til regnskabslæseren selv.

Going concern – kan virksomheden fortsætte driften?

Når ledelsen aflægger årsregnskab, skal den vurdere, om driften kan eller skal fortsætte det næste år. Dette kaldes vurdering af "going concern". Revisor skal også ved sin revision altid overveje og vurdere going concern.

Hvis der ikke står noget om going concern i regnskab eller påtegning, betyder det, at både ledelse og revisor vurderer, at virksomheden kan fortsætte driften det næste år.

Hvis ledelsen i årsregnskabet gør opmærksom på, at der kan være usikkerhed om, hvorvidt virksomheden kan fortsætte driften, skal revisor fremhæve det i en supplerende oplysning.

Hvis revisor vurderer, at der er usikkerhed om, hvorvidt virksomheden kan fortsætte driften, og usikkerheden ikke fremgår af regnskabet, skal revisor tage forbehold for den manglende oplysning.

Hvis revisor vurderer, at usikkerheden er så stor, at det er overvejende sandsynligt, at virksomheden ikke kan fortsætte driften, skal revisor tage forbehold for going concern i sin påtegning.

Vurderingen af going concern foretages på det tidspunkt, hvor årsregnskabet udarbejdes. Der kan efter dette tidspunkt dog ske noget, som hverken revisor eller ledelse

kunne forudse, som får betydning for, om virksomheden kan overleve. Derfor vil et regnskab uden oplysninger om going concern ikke være en garanti for, at virksomheden kan fortsætte driften.

Analyse: Revisor forudsiger ofte konkurser

Otte ud af 10 konkursramte virksomheder (79%) gik konkurs mere end ét år efter balancedatoen og dermed efter den periode, hvor revisor forventes at vurdere virksomhedernes muligheder for at fortsætte driften.

Blandt de 21% af virksomhederne, der gik konkurs inden for ét år efter balancedatoen, havde seks ud af 10 enten et forbehold eller en supplerende oplysning vedrørende going concern i revisionspåtegningen.

Fordelingen af revisor-anmærkninger om going concern i årsregnskaber, hvor virksomheden gik konkurs i "going concern"-perioden.

1. Hverken forbehold eller supplerende oplysninger vedrørende going concern.
2. Forbehold eller supplerende oplysninger vedrørende going concern.

Kilde: Stikprøve blandt 500 danske aktie- og anpartsselskaber, der gik konkurs i 2011. Data indhentet fra Experian og Statstidende og bearbejdet af FSR – danske revisorer og Beierholm, 2012.

Udvidet gennemgang - et alternativ til revision for mindre virksomheder

Folketinget har i december 2012 vedtaget at indføre en ny erklæringsstandard som et alternativ til revisionen for mindre virksomheder.

Den nye erklæringsstandard bygger på et forslag fra FSR - danske revisorer, som tilbage i 2009 foreslog et lovpligtigt alternativ til revision kaldet "udvidet gennemgang". Tanken bag den ny standard er, at mindre virksomheder, der ikke har brug for de mange kontroller af regnskabsoplysningerne, der sker ved en revision, kan vælge at få en udvidet gennemgang af årsregnskabet.

Tidligere var det nærmeste alternativ til revisionen et review. Mange virksomheder og regnskabslæsere vurderer dog, at sikkerheden for oplysningerne i et review er for lille. Hvis de vil have højere sikkerhed har deres eneste mulighed tidligere været at vælge en revision.

Med den udvidede gennemgang har virksomhederne fået et nyt alternativ, som giver en højere grad af sik-

kerhed end et review, men en mindre grad af sikkerhed/færre kontroller end en revision.

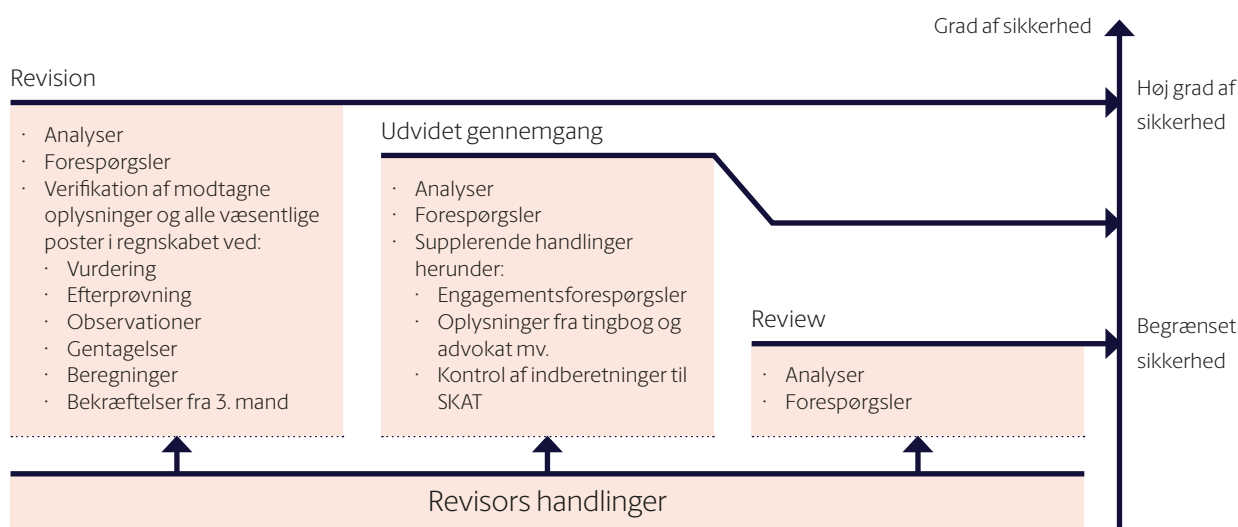
Den nye erklæringsstandard kan anvendes som alternativ til revision allerede for 2013-regnskaberne. En eventuel beslutning om at lade årsregnskabet gennemgå efter den nye erklæringsstandard, skal træffes på en virksomheds ordinære generalforsamling.

Hvem kan benytte den udvidede gennemgang?

Den nye erklæringsstandard kan benyttes af virksomheder med en omsætning på op til 72 millioner kroner (Regnskabsklasse B).

Den nye erklæringsstandard kan anvendes fra og med regnskabsåret 2013.

Forskellen på en udvidet gennemgang, en revision og et review

Illustrationen viser nogle væsentlige principielle forskelle mellem revision, udvidet gennemgang og review. De nævnte handlinger er ikke udtømmende.

Revisors andre erklæringer

Udover revision og udvidet gennemgang har revisor også andre muligheder for at gennemgå et regnskab. De mest brugte er et review og en assistance.

Et review

Et review er et mindre omfattende alternativ til revisionen. Ved et review kontrollerer revisor færre af de informationer, som fremgår af regnskabet. Dermed er der begrænset sikkerhed for, at revisor finder fejl og usikkerheder i regnskabet.

Et review består mest af forespørgsler til ledelsen og analyser af ledelsens oplysninger. Omvendt består en revision i højere grad af fysiske kontroller og eksterne bekræftelser af ledelsens oplysninger.

Eksempelvis vil revisor ved et review i højere grad tage udgangspunkt i ledelsens oplysninger om fx et varelager, der udgør en stor del af virksomhedens aktiver - uden at kontrollere lageret. Omvendt vil revisor ved en revision kontrollere, at lageret fysisk er til stede.

Det bevis, revisor samler, inden han konkluderer på regnskabet, er derfor stærkere ved en revision end ved et review.

En assistance

Ved assistancen anvender revisor sin faglige ekspertise til at hjælpe ledelsen med at opstille årsregnskabet. Revisor tager her udelukkende afsæt i ledelsens oplysninger - uden at kontrollere, om der er fejl eller mangler.

Når revisor yder en assistance, vil revisor altså ikke udføre nogen kontroller af de oplysninger, ledelsen giver.

Revisor giver dermed ved en assistance ingen sikkerhed for rigtigheden af oplysningerne i årsregnskabet.

Revisor er mere end revision

Revisors kendskab til virksomhedernes økonomi og stærke kompetencer på de finansielle områder er medvirkende til, at revisor er den mest brugte rådgiver i de danske virksomheder.

Typisk hjælper revisor også med bogføring, skatterådgivning og finansieringsrådgivning. Virksomhederne trækker også på revisor, når de vil udvikle deres forretning eller overvejer et ejerskifte.

Hvor henter de små og mellemstore virksomheder sparring og rådgivning?

Hvem sparrer SMV'erne oftest med? (i pct.)		Inden for hvilke områder søger SMV'ere og iværksættere oftest rådgivning? (i pct.)	
Revisor	36%	Økonomi og finansiering	26%
Advokat	17%	Salg og markedsføring	21%
Eksterne konsulenter	10%	Ledelse og strategi	13%
Lokal erhvervsservice	5%	Teknologi og innovation	10%

Kilde: Kendskabsmåling af Væksthusene, Erhvervs- og Byggestyrelsen, juni 2011

Om FSR – danske revisorer

FSR - danske revisorer er en brancheorganisation for godkendte revisorer i Danmark. Foreningen varetager revisorenes interesser fagligt og politisk.

Læs mere om FSR – danske revisorer på:
www.fsr.dk

Medlemssammensætning, FSR - danske revisorer

2013

• Aktive godkendte statsautoriserede og registrerede revisorer	3360
/ heraf statsautoriserede revisorer	1985
/ heraf registrerede revisorer	1375
• Deponerede statsautoriserede og registrerede revisorer	666
• Ordinære medlemmer (økonomichefer, controllere m.v., som ikke er godkendte revisorer)	813
• Seniormedlemmer	514
• Studerende	408
• Medlemsvirksomheder / heraf filialer	924/191

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
1306 København K
www.fsr.dk
fsr@fsr.dk

Kontaktpersoner:
Jakob Holm
Kommunikationskonsulent
4193 3169
jho@fsr.dk

Henrik Carmel
Fagkonsulent
4193 3127
hca@fsr.dk